

Project Routekaart onderwijs-arbeidsmarkt

Factsheet tertiair onderwijs

Het project *Routekaart onderwijs-arbeidsmarkt Achterhoek* inventariseert de mogelijkheden, ervaringen en behoeften die lerenden hebben – van jong tot oud – om zich te ontwikkelen, passend bij de vraag vanuit de arbeidsmarkt. We benoemen kansen en knelpunten in de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt in de Achterhoek. Het stimuleren van kansengelijkheid speelt hierbij een belangrijke rol. In vier factsheets worden de bevindingen uit dit project gedeeld. Deze factsheet deelt de bevindingen uit het tertiair onderwijs: mbo, hbo en universiteit. De gegevens op deze factsheet komen voort uit interviews met twee mbo-studenten, drie hbo-studenten en twee studenten die studeren aan de universiteit.

Onderwijs in de regio

Bij de keuze voor een vervolgopleiding na het voortgezet onderwijs speelt voor Achterhoekse studenten de afstand naar de opleidingsinstelling een belangrijke rol. Studenten geven aan dat zij gekozen hebben voor specifieke vervolgopleidingen juist vanwege de locatie – bijvoorbeeld omdat de instelling met het openbaar vervoer goed bereikbaar is of omdat op kamers gaan duur is en wellicht leidt tot een studieschuld. Veel Achterhoekse studenten willen thuis blijven wonen. Alleen wanneer een student geïnteresseerd is in een specifieke opleiding die niet te volgen is in de Achterhoek wordt gekozen voor studeren buiten de regio.

“*Arnhem, zover kijk je dan niet echt, want het hoeft niet. Hier is gewoon goed genoeg.*”
– student mbo smart industry

“*Ik doe BBL en ik heb geen recht op een ov-kaart, dus ik ga eigenlijk altijd met de auto. De opleidingslocatie in Groenlo was iets dichterbij geweest, maar die is helemaal lastig te bereiken als ik een keer wél met het ov moet. Daarom heb ik voor Doetinchem gekozen, gewoon wat groter en wat makkelijker allemaal.*”
– student mbo zorg

“*We zijn naar open dagen geweest van University Colleges en die heb je in Middelburg, Utrecht, Groningen en Amsterdam: best veel verschillende plekken. Bij mijn uiteindelijke keuze heeft de afstand ook wel meegespeeld, want ik ben begonnen aan University College in Middelburg, maar toen dacht ik: hierna gewoon even iets wat ik kan doen als ik thuis blijf wonen.*”
– student wo letterkunde

“*Ik zou best op kamers willen gaan, maar dan krijg ik een studieschuld. Nu houden de hoge kamerprijzen me ook wel tegen om ergens anders te kijken.*”
– student wo onderwijswetenschappen

Voor Achterhoekse studenten blijken financiën een belangrijke overweging bij het kiezen van een vervolgopleiding. BBL-studenten krijgen bijvoorbeeld geen studentenreisproduct, voor veel studies moeten boeken of andere materialen worden aangeschaft, op kamers gaan is duur en het opbouwen van een studieschuld levert studenten stress op. Ook sommige ouders spreken de wens uit dat hun kind een studie kiest die ervoor zorgt dat het financieel onafhankelijk is, bijvoorbeeld een BBL-studie. In sommige gevallen betalen ouders (mede) de studiekosten, waardoor studenten meer vrijheid hebben in het kiezen van een vervolgstudie. Daarnaast worden studiekosten van bepaalde mbo-opleidingen soms betaald door werkgevers.

“*Mijn ouders zeiden altijd: zoek iets wat je leuk vindt en zoek iets waar je een beetje fatsoenlijk geld mee kan verdienen. Dat was een beetje de verwachting. Vooral mijn vader vindt het vanuit zijn eigen ervaring belangrijk om een diploma te hebben.*”
– student wo onderwijswetenschappen

“*Mijn eerste twee jaar heb ik geleend en toen vond ik dat te stressvol worden, dus ben ik daar mee gestopt. Nu helpen mijn ouders en ik werk naast mijn studie. Ik weet wel, ooit is een studieschuld afbetaald, maar ik vind het geen fijn idee dat ik een schuld heb.*”
– student wo letterkunde

Mogelijkheden en kansen

“*Mijn ouders hebben mijn opleiding betaald. Ik moest aan het begin een pakket van €500 aanschaffen. Sommige klasgenoten zeurden over als we weer iets moesten aanschaffen, maar het was geen reden om te stoppen met de opleiding. Volgens mij is ook een keer gezegd dat school iets kon betekenen als het echt niet lukt.*”
– student mbo art en design

“*De opleiding die ik nu doe wordt betaald door de bedrijven waar je op stage gaat, omdat ze studenten willen hebben die bij hen blijven werken. Mijn opleiding heeft me dus niet veel geld gekost.*”
– student mbo smart industry

Cultuur

Achterhoekse studenten worden vaker niet dan wel gestimuleerd om hun talenten en ambities zichtbaar te maken; men heeft niet per se hoge verwachtingen van hen. Desondanks zijn er Achterhoekse studenten die een sterke motivatie hebben om te (blijven) leren. Deze studenten stapelen vaak diploma's: zij studeren na hun mbo-opleiding bijvoorbeeld door aan het hbo. Andere studenten kiezen juist een studie op hetzelfde niveau maar in een andere richting.

“*Toen ik na mijn mbo-opleiding op niveau 4 nog een niveau 4-opleiding wilde doen, vonden mijn ouders dat prima. Ze pushten me niet om hbo te gaan doen of zo.*”
– student mbo zorg

“*Ik denk dat heel veel mensen dachten dat ik het hbo niet ging redden. Ik vind het mooi om die mensen te laten zien dat ik dan nu in het derde jaar van mijn hbo-opleiding zit en dat ik eigenlijk met twee vingers in de neus deze opleiding doorloop.*”
– student hbo social work

“*Ik ben mbo gaan doen, maar ik zat eens een serie te kijken die ging over wat de Technische Universiteit in Delft allemaal doet. Toen bedacht ik me dat ik ook op dat niveau kan komen door gewoon hard te werken, want je kunt je propedeuse halen en dan al naar de universiteit gaan, bijvoorbeeld. Ik wil hierna dus hbo gaan doen. Ik wist al wel dat je kon doorstromen, maar dat ik zo ver kon komen had ik niet gedacht.*”
– student mbo smart industry